

Sprawozdanie z realizacji Rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2017 r.

Wstęp

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 450 z późn. zm.), Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2017 r. został przyjęty przez Radę Gminy Osielsko dnia 22 listopada 2016 r. i obowiązywał w 2017 roku:

www.bip.osielsko.pl/?app=uchwaly&nid=5671&y=2016&q=VII%F84%2016

www.bip.osielsko.pl/?cid=277&bip_id=5657.

Konsultacje były przeprowadzone w trybie określonym uchwałą nr VII/68/10 Rady Gminy z dnia 15 października 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi niektórych aktów prawa miejscowego. Zainteresowane podmioty miały możliwość wyrażenia swojej opinii oraz wnoszenia uwag do przygotowanego projektu. Z przebiegu konsultacji sporządzono sprawozdanie przekazane radnym, w celu umożliwienia zapoznania się z jego treścią.

Program określał główne zasady współpracy, w tym m.in. katalog zadań priorytetowych, szczegółowe cele współpracy oraz jej zasady i formy.

Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy wskazanej powyżej postrzegane są jako partnerzy gminy w wykonywaniu jej zadań publicznych, ze względu na zakres podejmowanych działań, specjalistyczną wiedzę i społeczny charakter. Gmina Osielsko mając na celu jak najpełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców za istotne uznała współpracę z organizacjami pozarządowymi, jako podmiotami skupiającymi osoby wrażliwe społecznie, poprzez wykorzystanie ich potencjału organizacyjnego. Zakładanym rezultatem współpracy miało być zwiększenie efektywności działań związanych z realizacją zadań publicznych i partycypacja społeczna w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Relacje pomiędzy organizacjami pozarządowymi a samorządem w 2016 r. regulowały:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 450, z późn. zm.);
- uchwała Nr VII/84/2016 Rady Gminy z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie uchwalenia Rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2017 r.;
- uchwała Nr IV/72/2017 Rady Gminy z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VII/84/2016 w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2017 r.

Sprawozdanie z realizacji Rocznej umowy współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2017 r. zostało opracowane w oparciu o § 10 Rocznej umowy współpracy na 2017 r. oraz o art. 5 a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

I. Cel programu

Głównym celem Programu było kształtowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego mając na uwadze lepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb społecznych. Cel ten realizowano głównie poprzez zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, zwanymi dalej „podmiotami”.

II. Wysokość środków finansowych przeznaczonych w budżecie gminy Osielsko na realizację zadań

Środki na finansową współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wskazanymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określono w załączniku Nr 12 do uchwały Nr VIII/91/2016 Rady Gminy Osielsko z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Osielsko na rok 2017. W budżecie gminy Osielsko na 2017 r. kwota przewidziana na współpracę z organizacjami pozarządowymi w postaci dotacji wynosiła 483 000 zł, co stanowiło 0,55 % ogółu wydatków planowanych przez gminę w 2017 r. Szczegóły zawiera tabela nr 1.

Tabela 1

Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych i podmiotów wskazanych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2017

Nazwa zadania (wg budżetu gminy Osielsko)	Sfera zadań (wg ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)	Plan w budżecie [zł]	Wykonanie - dotacje rozliczone [zł]	Realizacja [%]
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	40 000	38 634,10	96,58
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania z zakresu ochrony zdrowia	Ochrona zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	37 000	0	0
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania z zakresu pomocy społecznej	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	16 000	0	0
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	50 000	48 748,49	97,49

z zakresu kultury fizycznej				
Dotacja celowa dla stowarzyszeń na zadania z zakresu kultury fizycznej	Upowszechnianie i rozwój sportu ¹	340 000	317 425,04	93,36

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy.

III. Współpraca finansowa

Najpopularniejszą formą współpracy finansowej w 2017 roku było zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych wraz z przekazaniem im na ten cel środków w postaci dotacji. Współpraca ta miała formę wsparcia czyli dofinansowania wykonania zadań.

Współpraca finansowa prowadzona była zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz uchwałą nr IX/87/10 Rady Gminy z dnia 5 listopada 2010 r. regulującą warunki wspierania i finansowania sportu i polegała na udzieleniu dotacji po przeprowadzeniu konkursów ofert bądź wykorzystaniu procedury bezkonkursowej, przewidzianej w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa jednak nie wykluczyła innych sposobów współpracy, w tym również finansowych.

Konkursy ofert

W 2017 r. na realizację zadań publicznych ogłoszono dwa konkursy, w których wzięło udział ogółem dwanaście organizacji, składając tyle samo ofert. Po przeprowadzonych procedurach konkursowych zawarto jedenaście umów:

- otwarty konkurs ofert nr 01/17 – pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

Nie wpłynęła żadna oferta, a organizacja, która realizowała zadanie wcześniej- Fundacja Czas Nadziei, złożyła później pismo o rezygnacji ze współpracy.

- konkurs ofert 02/17 – upowszechnianie i rozwój sportu. Umowy przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2

Zestawienie umów zawartych w wyniku przeprowadzonego konkursu w roku 2016

Nazwa organizacji	Dotacja	
	przyznana [zł]	rozliczona [zł]
Klub Sportowy Victoria Osielsko	41 500	41 141,56
Stowarzyszenie Sportowe „YAMABUSHI”	20 000	20 000
Ludowy Klub Sportowy „Łucznicz” Żołędowo	27 500	27 500

¹ Zadanie realizowane na podstawie uchwały Nr IX/87/10 Rady Gminy Osielsko z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie ustalenia warunków i trybu wspierania finansowego rozwoju sportu

Uczniowski Klub Sportowy „Dęby Osielsko”	77 000	74 700,78
Gminny Ludowy Klub Sportowy w Osielsku	73 000	59 727,36
Klub Sportowy N-Bike Academy	15 000	12 634,18
Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Mustang Żołędowo	26 000	26 000
Klub Sportowy Rekiny Osielsko	24 000	23 039,03
Stowarzyszenie Sportowe Bushi-do	8 000	7 626,09
Bydgoski Klub Żeglarski	10 000	10 000
Klub Sportowy „Piranie Osielsko”	17 000	15 056,13

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy.

W wyniku przeprowadzonego postępowania przyznano dotację w kwocie 1 000,00 zł Towarzystwu Sportowemu Tri- Sport, które nie odpowiedziało na pismo ani nie złożyło żadnych dokumentów umożliwiających przygotowanie i zawarcie umowy.

W rezultacie kontroli realizacji zadań przeprowadzonych na podstawie złożonych przez stowarzyszenia dokumentów wdrożono procedury zwrotu części dotacji:

- KS Victoria Osielsko – kwota zwrotu 358,44 zł jako części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem; Klub dokonał wpłaty bez wszczęcia postępowania administracyjnego;

- UKS „Dęby Osielsko” – kwota zwrotu 2 299,22 zł jako części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem; na dzień sporządzenia sprawozdania zakończono postępowanie administracyjne, które wszczęto z uwagi na brak informacji o dokonany zwrocie;

- GLKS w Osielsku – kwota zwrotu 13 272,64 zł jako części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (po uwzględnieniu dokumentu złożonego po terminie); na dzień sporządzenia sprawozdania prowadzone jest postępowanie administracyjne o zwrot części dotacji;

- KS N-Bike Academy – kwota zwrotu 2 365,82 zł jako części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem; na dzień sporządzenia sprawozdania prowadzone jest postępowanie administracyjne;

- KS Rekiny Osielsko – kwota zwrotu 960,97 zł jako części dotacji pobranej w nadmiernej wysokości; Klub dokonał zwrotu bez wszczęcia postępowania administracyjnego;

- Stowarzyszenie Sportowe Bushi-do – kwota zwrotu 373,91 zł jako części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem; Klub dokonał zwrotu bez wszczęcia postępowania administracyjnego;

-KS „Piranie Osielsko” – kwota zwrotu 1 943,87 zł jako części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem; na dzień sporządzenia sprawozdania prowadzone jest postępowanie administracyjne.

Zwroty wynikały z niezgodności składanych sprawozdań z umowami.

W wyniku podpisanych umów zorganizowano szkolenie sportowe w dyscyplinach:

- baseball;
- karate;
- kolarstwo;
- łucznictwo;
- piłka nożna;
- pływanie;
- speedrower;
- zapasy;
- żeglarstwo.

Procedura bezkonkursowa tzw. małe granty

Zgodnie z art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie podmioty trzeciego sektora miały prawo składać oferty na zadania realizowane na podstawie ustawy o pożytku w trybie z pominięciem procedury otwartego konkursu ofert, po spełnieniu wymogów ustawowych.

Z procedury tej skorzystało dziewięć organizacji składając oferty na zadania z dwóch sfer działań wskazanych w ustawie o pożytku:

- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych:
  - Bydgoskie Towarzystwo Hipoterapeutyczne Myślęcinek, które dotychczas realizowało zadanie nie wyraziło nim zainteresowania w 2017 roku.
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – złożono dwanaście ofert:

Odrzucono oferty:

- ULKS Mustang – kosztorys nie uzyskał akceptacji;
- UKS Dęby Osielsko – kosztorys nie uzyskał akceptacji;
- GLKS w Osielsku – wnioskowana kwota przewyższała środki pozostałe na ten cel w budżecie gminy;
- KS Piranie Osielsko – wnioskowana kwota przewyższała środki pozostałe na ten cel w budżecie gminy.

Dotacje przyznano:

- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Mustang Żołędowo – zaakceptowano dwie oferty: przyznano 2 000 zł (umowa nr 09/17) i 3 000 zł (umowa nr 21/17), które rozliczono w całości;
- Stowarzyszenie Sportowe Yamabushi – przyznano 10 000 zł (umowa nr 10/17), które rozliczono w całości;
- Parafialno- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Victoria Niemcz – w wyniku złożenia dwóch ofert przyznano dwie dotacje, każdą po 10 000 zł; pierwszą (umowa 11/17) rozliczono w kwocie 9 848,49 zł wyznaczając do zwrotu 151,51 zł jako część dotacji wydatkowaną niezgodnie z przeznaczeniem; przeprowadzono postępowanie administracyjne (zakończone); drugą dotację (umowa 20/17) przyznano w kwocie 10 000 zł, które rozliczono w całości;
- Klub Sportowy Victoria Osielsko – przyznano 10 000 zł (umowa nr 14/17), które rozliczono w całości;

- Klub Sportowy Piranie Osielsko - przyznano 3 000 zł (umowa nr 22/17), z czego rozliczono 1 900 zł, wyznaczając do zwrotu 1 100 zł jak część dotacji pobraną w nadmiernej wysokości; przeprowadzono postępowanie administracyjne (zakończone);
- Klub Sportowy Rekiny Osielsko – przyznano 2 000 zł, które rozliczono w całości.

Koszt całkowity zadań zrealizowanych z kultury fizycznej wyniósł 68 154,55 zł, wkład klubów 19 406,06 zł (wkład finansowy z różnych źródeł, wkład pozafinansowy osobowy i rzeczowy).

• przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym- złożono pięć ofert:

- Klub Sportowy Victoria Osielsko – przyznano 10 000 zł, które rozliczono w całości;
- Chorągiew Kujawsko- Pomorska ZHP Hufiec Bydgoszcz Miasto
pierwszą złożoną ofertę odrzucono z uwagi na błędy i brak spójności;
w wyniku złożenia drugiej oferty przyznano 10 000 zł, z czego rozliczono 8 914,00 zł wyznaczając do zwrotu 1 086 zł jako część dotacji jako pobranej w nadmiernej wysokości; zwrotu dokonano bez wszczynania postępowania administracyjnego;
- Uczniowski Klub Sportowy „Dęby Osielsko” –przyznano 10 000 zł, z czego rozliczono 9 720,10 zł; Klub dokonał wpłaty niewykorzystanej części dotacji w kwocie 279,90 zł na podstawie swoich obliczeń;;
- Gminny Ludowy Klub Sportowy w Osielsku – przyznano 10 000 zł, które rozliczono w całości.

Koszt całkowity zadań realizowanych ze środków przeznaczonych na profilaktykę 63 671,32 zł, wkład finansowy organizacji wyniósł 25 037,22 zł (wkład finansowy z różnych źródeł, wkład pozafinansowy: osobowy i rzeczowy).

Zrezygnowano z zadań ze sfery ochrony zdrowia z uwagi na zbyt wysoki ich koszt przy udzieleniu dotacji w porównaniu z cennikiem dotychczasowego wykonawcy zadania- Bydgoskiego Towarzystwa Hipoterapeutycznego „Myślęcinek”. Na uwagę zasługuje różnorodność i konkurencyjna cena zajęć rehabilitacyjnych oferowanych przez Gminną Przychodnię Zdrowia, zapewniającą właściwą terapię pacjentom przychodni i mieszkańcom gminy, po otrzymaniu skierowania od lekarza specjalisty. Oferta gabinetu rehabilitacyjnego zawiera kilkanaście rodzajów usług rehabilitacyjnych.

Tabela 5

Koszty realizowanych przez organizacje zadań wg sfer działania w roku 2017

Nazwa zadania (wg budżetu gminy Osielesko)	Sfera zadań (wg ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)	Koszt całkowity [zł]	Wydatki poniesione z dotacji [zł]	Wkład organizacji ² [zł]	Udział dotacji w koszcie całkowitym [%]
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	63 671,32	38 634,10	25 037,22	60,67
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania z zakresu ochrony zdrowia	Ochrona zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	0	0	0	
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania z zakresu pomocy społecznej	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	0	0	0	
Dotacja celowa dla organizacji pożytku publicznego na zadania z zakresu kultury fizycznej	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	68 154,55	48 748,49	19 406,06	71,52
Dotacja celowa dla stowarzyszeń na zadania z zakresu kultury fizycznej	Upowszechnianie i rozwój sportu	497 393,36	317 425,04	179 968,32 ³	63,81
OGÓŁEM		629 219,23	404 807,63	224 411,60	69,95

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy.

Najbardziej aktywne są organizacje sportowe, z których dwanaście zdecydowało się na współpracę finansową. Oferują one najwięcej zajęć z różnych dyscyplin sportu, profilaktyki, kultury fizycznej i rekreacji.

² Środki finansowe własne organizacji, środki pochodzące z innych źródeł, w tym z wpłat i opat adresatów zadania publicznego, wkład osobowy (w tym praca społeczna członków i świadczenia wolontariuszy) lub rzeczowy

³ W tym 42 550 zł praca społeczna członków organizacji.

IV. Współpraca pozarządowa

Poza współpracą finansową, zgodnie z potrzebami organizacji trzeciego sektora, współpracę prowadzono również w innych formach:

- na stronie Biuletynu Informacji Publicznej gminy Osielsko oraz na stronie internetowej gminy, w katalogach „ORGANIZACJE POZARZĄDOWE” publikowano informacje o ogłaszanych przez Wójta konkursach ofert, rozstrzygnięciach, konsultacjach, naborach do komisji;
- umożliwiano konsultowanie pism i ofert składanych do tutejszego urzędu oraz innych podmiotów, pomagano w ich redagowaniu;
- umożliwiono współpracę z Panoramą Osielsko poprzez publikację w niej relacji z działań podejmowanych przez organizacje; z możliwości tej skorzystali m.in. Stowarzyszenie Sportowe Yamabushi, KS Victoria Osielsko, ULKS Mustang Żołędowo, P-LUKS Victoria Niemcz, KS N-Bike Academy;
- udostępniano nieodpłatnie lokale na siedziby organizacji (m.in. LOK „Wataha”, P-LUKS Victoria Niemcz, KS Victoria Osielsko, Hufiec ZHP Bydgoszcz Miasto);
- przekazywano nieodpłatnie gadzety reklamowe gminy zakupione przez Urząd Gminy osielsko na wydarzenia sportowe;
- stworzono organizacjom możliwość nieodpłatnego publikowania na stronie internetowej gminy informacji na temat działań aktualnie przez nie prowadzonych, a dofinansowanych z różnych źródeł (m.in. relacje z zawodów, meczy, zapowiedzi). Opublikowano wiadomości m.in. KS N- Bike Academy, KS Rekiny Osielsko, Stowarzyszenie Sportowe Yamabushi, UKS „Dęby Osielsko”;
- skonsultowano z organizacjami pozarządowymi;
  - ✓ dwukrotnie zmianę uchwały o rodzajach wyróżnień i wysokości nagród dla zawodników, trenerów i działaczy;
  - ✓ zmianę Roczno programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2017 r.
  - ✓ zmianę uchwały w sprawie kryteriów i trybów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej;
  - ✓ Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2018 r.;
  - ✓ zmianę Roczno programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2018 r.

Z konsultacji sporządzono sprawozdania, które zgodnie z obowiązującą uchwałą o konsultacjach (...), zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Osielsko.

Podsumowanie

Organizacje pozarządowe należą do podmiotów, których nie zalicza się ani do struktur administracji państwowej czy samorządowej, ani gospodarczej. Mówi się, że to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku. Czasami ich ogół nazywany jest „trzecim sektorem”. Organizacjom tym przyświeca pewna misja, działanie w imię wartości lub społecznie pożytecznych celów. Zrzeszając najbardziej aktywnych mieszkańców stanowią bazę

rozwoju lokalnych społeczności przez podejmowanie działań na rzecz obywateli oraz integrację i aktywizację tutejszego środowiska. Często spotykamy się ze skrótem NGO, co pochodzi z angielskiego *non-government organization*.

Roczny Program współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok, pozwolił organizacjom realizować szereg zadań publicznych i wzbogacić ofertę skierowaną do mieszkańców gminy o zajęcia sportowe i rekreacyjne, zajęcia na temat zapobiegania przeciwdziałania uzależnieniom (profilaktyka przeciwalkoholowa) i patologiom społecznym.

Wiele ze współpracujących z gminą organizacji posiada dostateczny potencjał dla realizacji zadań publicznych. Niestety, ale nie wszystkie starają się pozyskać środki na swoją działalność ze źródeł innych niż gmina. Część nie przykłada należytej staranności przy rozliczaniu traktując ten obowiązek z dużą niefrasobliwością i próbując przerzucać na gminę odpowiedzialność za swoje błędy na innych. Pojawiły się problemy z terminowością rozliczeń i rzetelnością ich sporządzenia, jak również z księgowością, co jest po części efektem podpisywania umów bez ich uprzedniego czytania i pozostawiania ich nieprzeczytanymi przez cały okres realizacji zadania.

Ponadto część organizacji jest zainteresowana tylko współpracą finansową i nie chce podejmować starań o uzyskanie mniejszych środków tłumacząc się koniecznością poniesienia zbyt dużego nakładu pracy na ich rozliczenie. Stąd brak organizacji imprez rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych poddawanych rehabilitacji.

Działania gminy Osielsko miały za zadanie stworzenie warunków zwiększających aktywność społeczną, prowadzenie ciekawych i efektywnych inicjatyw na rzecz mieszkańców, uzupełnienie działań gminy w zakresie nie obejmowanym przez samorządowe struktury, a także zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów. Zatem dla gminy, w kontekście współpracy z podmiotami, priorytetem jest zlecenie realizacji zadań będących odpowiedzią na realne potrzeby lokalnej społeczności oraz służących rozwiązaniu istniejących problemów. Za konieczne uważa się stałe monitorowanie obszaru współpracy gminy z podmiotami, pogłębianie dialogu oraz wdrażanie działań zachęcających podmioty do identyfikacji potrzeb lokalnej społeczności, m.in. poprzez zwiększenie zaangażowania podmiotów w proces konsultacji rozwiązań w obszarach ich statutowej działalności.

Sprawozdanie jest dokumentem podsumowującym kolejny rok współpracy.

